

Handläggare
Johan Seuffert
Telefon: 08-50828945

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2024-06-11, p. 10

Fleet management lägesrapport

Kända effekter av fleet management-funktionens arbete.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna rapporteringen av fleet management-funktionens arbete.

Sammanfattning

Sedan 2016 har miljöförvaltningen ansvarat för den koncernövergripande fleet management-funktionen. Nedan beskrivs nuläget samt vilka effekter införandet har gett koncernen. Fleet management-funktionen har under åren 2016-2023 arbetat med att implementera kategoristyrning samt att förverkliga kommunkoncernens antagna fordonsstrategi. Följande rutiner och processer finns på plats:

- inköp av fordon genom en årlig förnyad konkurrensutsättning
- finansiering av fordon genom finansiell leasing samt inköp av lätta lastbilar med separat flak och hytt
- omflyttning internt av fordon och när avyttring ska ske
- upphandlat system för fordonsadministration
- upphandlad elbilspool
- upphandlad auktionsförrättare för avyttring av fordon
- upphandlad elektronisk körjournal
- upphandlat avtal för hyrbil
- upphandlat avtal för tjänstecyklar
- hemtjänstens fordonsanvändning har kartlagts och utbyte till flera elbilar inom hemtjänsten pågår
- utvidgat samarbetet med andra offentliga organisationer som hanterar fordonsflottor

arbetet och på så sätt kunnat anpassa och förfinas arbetet genom åren. Resultatet från enkäterna visar att fleet management-funktionens arbete behövs och uppskattas internt och koncernen uppfattas av leverantörerna som en påläst och professionell beställare.

Under år 2023 har sammantaget kostnader för minst 2 miljon kronor undvikits för staden tack vare fleet management-funktionens arbete. Framgångsfaktorer har varit en långtgående samordning av fordonshanteringen inom staden kombinerat med en effektivare administration. Detta har lett till både lägre kostnader och ökad kvalitet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog 2017-03-20 "Fordonstrategi för kommunkoncernen Stockholms stad med tillhörande riktlinjer "Riktlinjer för hantering av fordon för kommunkoncernen Stockholms stad" vilka fleet management-funktionen jobbar efter.

Kategoristyrning

Fleet management-funktionen är kategoriledare för kategorin fordon. Kategorin fordon har ett kategoriteam som leds av miljöförvaltningen och har representanter från serviceförvaltningen, Stockholm Vatten och Avfall AB och AB Familjebostäder. Till varje kategori finns även ett kategoriråd. I kategorirådet för fordon finns representanter från miljöförvaltningen, Stockholm Stadshus AB, serviceförvaltningen och stadsledningskontoret.

Resultat

Fordonsflottan inom kommunkoncernen år 2023

Vid utgången av 2023 hade Stockholms stad gemensamt en fordonsslotta på 960 fordon av vilka 100 procent är miljöbilsklassade enligt stadens definition vid inköpstillfället, med undantag för 37 st specialfordon. År 2023 bestod flottan av 58 procent elbilar, 36 procent biogasfordon, 3 procent etanolbilar, 3 procent laddhybrider, samt snåla fossilbilar (hybrid-, diesel- och bensinbilar) på sammanlagt 3 procent. De tre senaste åren har endast elbilar, biogasbilar, etanolbilar och laddhybrider införskaffats dvs inga snåla bensin- och dieselbilar.

Årlig förnyad konkurrensutsättning (FKU) för inköp av fordon Stockholms stad (alla förvaltningar och en majoritet av bolagen) är anslutna till Adda Inköpscentral AB:s ramavtal för fordon. Staden är dessutom ansluten till Addas drivmedelsavtal. Fleet management-funktionen genomför årligen en gemensam FKU via Addas fordonsavtal vilket ger en rad fördelar i jämförelse med att som tidigare låta enskilda förvaltningar och bolag göra egna separata avrop. Den ekonomiska fördelen i form av lägre inköpspris/-leasingavgift är den som är lättast att påvisa.

2023 beställdes 84 st fordon totalt enligt följande uppdelning:

- 49 st elbilar = 58%
- 19 st gasbilar = 23%
- 16 st E85/etanolbilar = 19%

FKU'n resulterade i ca 1 miljoner kronor i ökade rabatter i jämförelse med Addas avtal.

Sedan några år tillbaka leder fleet management-funktionen ett arbete med en gemensam FKU inom projektet Fossilfritt 2030 där sex kommuner och två regioner ingår. Detta har resulterat i att ännu fler får ta del av de fördelaktiga rabatter och avtal som FKU'n ger. Prognosen för 2024 är att det arbetet leder till undvikta kostnader på ca 6,4 miljoner för hela köpargruppen varav 3,1 miljoner är fordon som prognostiserats för Stockholms stad.

Elbilpool

Stockholms stad har sedan april 2021 ett avtal med Bilpoolen.nu för en koncernövergripande elbilpool. Bilpoolen bidrar till en effektivare fordonsflotta genom färre, bättre nyttjade och mer miljöanpassade fordon. Avtalet sträcker sig till april 2024, med möjlighet till förlängning ett år. Bilpoolen består av elbilar, samt eldrivna lätta lastbilar. För närvarande finns ca 10 avropade elbilar i Stockholm som alla anställda i staden kan använda.

Fordonsadministration

Arbetet med extern fordonsadministration hos LeasePlan fortskrider efter implementationen 1 juni 2019. I den upphandlade tjänsten ingår bland annat granskning av stadens fordonsomkostnadsfakturer samt samfakturering månadsvis med elektronisk faktura som automatiskt konteras i stadens ekonomisystem Agresso. Tjänsten ger tidsbesparingar samt effektiviserar fakturahanteringen för stadens anställda. Tjänsten ger också möjlighet till bättre kostnadsuppföljning och överblick av fordonen för till exempel planering av service, besiktning och fordonsutbyte.

Intern omplacering av fordon

När en verksamhet inte längre har behov av ett fordon är fleet management-funktionen behjälplig med att undersöka om det finns andra verksamheter inom koncernen som kan ha behov av fordonet. Omplacering av fordon har ökat med tiden och under 2023 omplacerades ca 12 fordon.

Återbruk av alkolås

Under 2023 har det varit brist på nya alkolås vilket har resulterat i att fleet management-funktionen tagit fram en ny rutin och arbetssätt för återbruk av alkolås som sitter i stadens befintliga fordon som ska avyttras. Arbetet har resulterat i att staden nu kan återbruka alkolåsen och få dessa installerade i nya köpta/leasade fordon till ca halva kostnaden mot att köpa ett nytt alkolås.

Analys av kostnad och servicenivå från fristående verkstäder

Under andra halvåret av 2023 har ett utveclingsarbete inletts för att undersöka kostnadsbilden av service och reparationer samt servicenivån hos fristående verkstäder i Stockholm. Hypotesen är att vi genom att använda oberoende verkstadsleverantörer både kan få högre servicegrad, bättre tillgänglighet och en lägre kostnad jämfört mot fordonsleverantörernas auktoriserade verkstäder. Arbetet beräknas vara klart under 2024. Detta arbete görs i samarbete med Region Stockholms kategoriteam för fordon.

Avyttring via auktion

Upphandlingen av avyttringstjänst resulterade i att kostnaden för att avyttra ett fordon nu är cirka en fjärdedel jämfört med tidigare. Under år 2023 såldes 100 st fordon vilket ger en uppskattad lägre kostnad för avyttring på ca 400 000 kronor för kommunkoncernen. Leverantör är BCA (British Car Auctions). Tjänsten är uppskattad och fungerar mycket bra för stadens olika användare.

Intern och extern enkätundersökning

Fleet management-funktionens arbete utvärderas regelbundet via två enkäter, en intern till fordonsansvariga och en extern till leverantörer. Enkäten till fordonsansvariga syftar till att mäta fordonsansvarigas uppfattning om styrning av fordonshanteringen i staden. Enkäten till externa leverantörer syftar till att mäta hur staden uppfattas som avtalspart.

De senaste enkäterna behandlade 2023. De interna enkätfrågorna har en fortsatt positiv svarsgradering med det genomsnittliga betyget 5,4 på en 6-gradig skala. Den externa enkäten har skickats ut till 2023 års avtalsparter. Betyget har ökat från 5,3 2022 till 5,6 år 2023 på en 6-gradig skala.

Hyrbil

Avtal är implementerat sedan juni 2021 med tre hyrbilsleverantörer, Hertz (First Rent A Car), Mabi Sverige AB och Europcar (Europeisk Biluthyrning AB). Syftet med flera hyrbilsleverantörer är att få en bra geografisk spridning av utlämningsställen för stadens verksamheter. Avrop/bokning av hyrbil görs efter lägsta pris och närhetsprincip. Hyrbilskostnaden ligger på ca 2 miljoner/år vilket ligger i linje med prognosen som gjordes innan upphandlingen.

Förnyad konkurrensutsättning (FKU) Finansiell Fordonsleasing

Innan årsskiftet 2021 genomfördes en förnyad konkurrensutsättning på Adda Inköpscentrals nya ramavtal för finansiell fordonleasing. Alla förvaltningar och en majoritet av bolag som har behov av finansiell leasing deltog. FKU'n resulterade i en räntemarginal på +0,74 procent vilket är en punkt lägre räntemarginal än tidigare finansieringsavtal och ger en minskad finansieringskostnad. Leverantör är Nordea Finans Sverige AB.

Tjänstecykel

Avtal för tjänstecyklar är i drift och leverantören är samma som tidigare period Sportson, avtalet omfattar vanliga cyklar samt elcyklar.

Kommunalt samarbete med fordonsansvariga inom offentligsektor

Fleet management-funktionen initierade och startade ett nätverk för fordonsfrågor med kranskommunerna under 2018. Syftet med nätverket är kunskapsutbyte och informationsspridning. Nätverket har under 2023 vuxit och innehåller nu även representanter från Region Stockholm, Kriminalvården och Statens institutionsstyrelsen (SIS) samt Trafikverket. Syftet med samverkan är stöd i upphandlingar och erfarenhetsutbyte. Stockholm stad har exempelvis genom nätverket detta börjat ett samarbete med Region Stockholm i samordninga och likställande av krav i upphandling av hyrbil, samt uppstarten av överstyn av upphandling av service av fordon.

Uppmärksammat nationellt

Stockholms stad har för tionde året i rad (elva gånger totalt) fått första pris för bästa miljöbilsflotta i Miljöfordonsdiagnos. Miljöfordonsdiagnos är ett webbverktyg som hjälper till att granska kommuners och regioners fordonsflottor. Miljöfordonsdiagnos är också en årlig tävling där resultaten i de olika kategorierna betygssätts och vinnare utses.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Arbeta med att hantera en fordonsflotta på cirka 1 000 fordon på ett kostnadseffektivt och rationellt sätt kräver expertis. Genom införandet av fleet management-funktionen har betydande förenklingar och effektiviseringar åstadkommit för kommunkoncernen, vilket sammantaget lett till att minst 14-19 miljoner kronor sparats i minskade utgifter under åren 2017 - 2023.

Fleet management-funktionen har genom enkäter till alla bolag och förvaltningar och externt till leverantörerna utvärderat arbetet och på så sätt kunna anpassa och förfina verksamheten genom åren. Resultatet från enkäterna visar att fleet management-funktionens arbete behövs och uppskattas internt och koncernen uppfattas som en påläst och professionell beställare av leverantörerna.

Arbetet inom fleet management-funktionen fortgår och förhoppningen är att under kommande år hitta ytterligare områden att förbättra. Ett utökat samarbetet med andra kommuner och offentliga inköpare ska stärka funktionens expertis och sprida stadens erfarenheter till gagn för miljö, klimat och kommunal ekonomi.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Malin Täftefur
Avdelningschef